ARA
BARCELONA
19/06/11
Prensa: Diaria
Tirada: 30.737 Ejemplares
Difusión: 17.819 Ejemplares
Página: 40
Sección: OPINIÓN Valor: 2.223,00 € Área (cm2): 494,6 Ocupación: 54,54 % Documento: 1/1 Cód: 48141985

L'endarreriment social de Catalunya i Espanya

VICENÇ NAVARRO

No hi ha plena consciència en els *establishments* polítics, econòmics i financers de Catalunya i d'Espanya de l'enorme endarreriment social que tenen. Trenta-tres anys després de la fi d'una dictadura caracteritzada per una enorme insensibilitat social (quan el dictador va morir, Espanya es gastava només un 14% del PIB en el seu estat del benestar, molt menys que la mitjana dels països que més tard passarien a formar la Unió Europea dels quinze –UE-15–, que era un 22% del PIB), Catalunya i Espanya continuen amb la despesa pública social més baixa de la UE-15 (Catalunya, un 17,8% del PIB; Espanya, un 21 %; la mitjana de la UE-15, 27%). No cal dir que Catalunya i Espanya han corregit part d'aquest dèficit durant el seu període democràtic. Així, Espanya va passar d'un 14% del PIB el 1975 a un 24% el 1993 (tot i que la UE-15 també va pujar d'un 22% a un 28%), i va retallar a la meitat el dèficit de despesa pública social entre Espanya i la UE-15 (que va passar d'un 8% del PIB a un 4%). A Catalunya els canvis van ser semblants, ja que el finançament de l'estat del benestar en aquell període depenia primordialment de la despesa pública social de l'Estat espanyol.

Però l'entrada d'Espanya a l'eurozona va frenar aquesta correcció del dèficit. La reducció del dèficit de l'Estat (obligada per assolir el criteri de Maastricht) es va fer a base de reduir la despesa pública social, es van transferir els fons de les àrees socials a la correcció del dèficit estatal, seguint polítiques molt semblants a les actuals: retallades de despesa pública social per reduir el dèficit de l'Estat. És interessant assenyalar que llavors, com ara, l'altra alternativa per fer baixar el dèficit –augmentar els impostos–, ni tan sols es va considerar. En realitat, els impostos van anar baixant durant el període 1996-2008, i es van anar creant les bases per determinar el dèficit estructural de l'Estat, que no va aparèixer en la seva dimensió real perquè es va mantenir ocult com a resultat del gran creixement econòmic i dels elevats ingressos que va obtenir l'Estat com a conseqüència d'aquest creixement.

A partir del 2003 a Catalunya i a partir del 2004 a Espanya, els governs d'esquerra van augmentar notablement la despesa pública social, de manera que es va reduir el dèficit social de Catalunya i Espanya amb la UE-15. El 2007 es va aconseguir la reducció més important d'aquest dèficit social. Però fins i tot en aquell moment, la despesa pública continuava sent la més baixa de la UE-15. I aquesta situació s'ha anat deteriorant a partir de llavors com a conseqüència de la crisi.

VICENÇ NAVARRO ÉS CATEDRÀTIC DE POLÍTIQUES PÚBLIQUES A LA UNIVERSITAT POMPEU FABRA

Un argument per explicar aquest endarreriment és que no hi ha recursos, la qual cosa no és del tot certa. Catalunya no és pobra. El seu nivell de riquesa representa el 110% de la mitjana de la UE-15. En canvi, la seva despesa pública social per habitant és només un 73,3%. Si fos del 110%, Catalunya es gastaria 19.600 milions d'euros més. Aquests recursos existeixen. El que passa és que ni l'Estat central ni la Generalitat els recullen. Per tant, Espanya i Catalunya són els països de la UE-15 que ingressen menys recursos, només una quantitat equivalent al 34% del PIB, comparat amb el 44% de la UE-15 i el 54% de Suècia (el país amb un estat del benestar més desenvolupat).

Però a més, la recollida d'aquests recursos és regressiva. Així, un treballador de la manufactura (que és el treballador més ben pagat en qualsevol país), paga en impostos un 74% del que paga el seu homòleg a Suècia. L'1% de persones amb renda superior a Catalunya, tanmateix, paguen només el 20% del que fan els seus homòlegs a Suècia. Si la política fiscal de Catalunya i d'Espanya fos la de Suècia, l'Estat a Espanya (incloent-hi la Generalitat de Catalunya) ingressaria 200.000 milions d'euros més dels que recull.

Això permetria no només cobrir el dèficit, sinó, més important, crear llocs de treball. El problema principal, no només social sinó també econòmic, que tenen Catalunya i Espanya és la desocupació. Si Catalunya i Espanya tinguessin el percentatge de població adulta que treballa en l'estat del benestar de Suècia (el 25% en lloc del 9%), es crearien gairebé 5 milions més de llocs de treball dels que hi ha ara, i s'eliminaria, per cert, l'atur (que és gairebé de 5 milions). I aquí hi ha el quid de la qüestió. El problema no és l'escassa despesa pública, sinó els baixos ingressos de l'Estat i que siguin regressius. Aquest és el problema. Per cert, el dèficit fiscal de Catalunya amb Espanya (que s'ha de corregir) és només una causa menor del dèficit social de Catalunya, ja que aquest és molt més gran que el dèficit fiscal.

MANOLO GARCÍA

El problema no és l'escassa despesa pública, sinó els baixos ingressos de l'Estat i que siguin regressius